

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGHIÊN CỨU, HỌC TẬP, QUÁN TRIỆT NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG, ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ TRONG GIAI ĐOẠN MỚI

LẠI XUÂN MÔN *

Nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng là khâu quan trọng, là tiền đề để nghị quyết được triển khai, trở thành hành động nhằm thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Chính vì thế, đổi mới, nâng cao chất lượng nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết là việc làm có ý nghĩa quan trọng và cấp thiết, đặc biệt là trong giai đoạn hiện nay.

1- Nghị quyết của Đảng là kết tinh trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân; thể hiện đường lối, chủ trương, chính sách lớn của Đảng, được xây dựng trên cơ sở yêu cầu phát triển của cách mạng trong mỗi hoàn cảnh lịch sử cụ thể. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở: “cần nghiên cứu sâu để thấm nhuần tinh thần Nghị quyết; nghiên cứu càng sâu thì càng thêm phấn khởi, hoàn thành nhiệm vụ càng tốt. Nhưng cán bộ thấm nhuần chưa đủ. Phải làm cho tinh thần Nghị quyết thấm nhuần trong toàn Đảng, toàn dân, làm cho mọi người thấy hết thắng lợi, khả năng và khó khăn của ta, thấy rõ khả năng của ta to lớn hơn khó khăn nhiều, làm sao cho mọi người vui vẻ, hăng hái làm tròn nhiệm vụ, vì khi nhân dân vui vẻ, hăng hái thì mọi khó khăn sẽ vượt được”⁽¹⁾. Người cũng chỉ ra rằng khi đã có nghị quyết, phải lập tức đốc thúc thực hành nghị quyết ấy; phải nắm rõ tình hình sinh hoạt và cách làm việc của cán bộ và nhân dân của từng địa phương; có như thế, mới kịp thời thấy rõ những khuyết điểm

và những khó khăn để sửa đổi khuyết điểm và tìm ra cách vượt qua mọi khó khăn trong quá trình thực hiện nghị quyết.

Để nghị quyết đi vào cuộc sống một cách nhanh nhất, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh đến việc “khai hội với các đảng viên, khai hội với dân chúng (hoặc binh sĩ), phải người đến báo cáo, giải thích.

- Các cấp dưới, đảng viên và dân chúng (hoặc binh sĩ) phải thảo luận những mệnh lệnh và nghị quyết đó cho rõ ràng, hiểu thấu ý nghĩa của nó và định cách thi hành cho đúng”⁽²⁾. Tuy nhiên, Người cũng chỉ ra hiện tượng ở nhiều nơi, cán bộ lãnh đạo chỉ lo “khai hội” và “thảo nghị quyết”, “đánh điện và gửi chỉ thị”, nhưng không biết những nghị quyết đó đã thực hành đến đâu, có những sự

* Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương

(1) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t. 13, tr. 24

(2) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t. 5, tr. 300

khó khăn, trở ngại gì, dân chúng có nhiệt tình tham gia hay không. Họ quên mất khâu vô cùng quan trọng là kiểm tra việc thực hiện. Chính vì thế, mặc dù “đầy túi quần thông cáo, đầy túi áo chỉ thị” nhưng công việc vẫn không chạy. Vì vậy, trong quá trình lãnh đạo, “Đảng phải luôn luôn xét lại những nghị quyết và những chỉ thị của mình đã thi hành thế nào. Nếu không vậy thì những nghị quyết và chỉ thị đó sẽ hóa ra lời nói suông mà còn hại đến lòng tin cậy của nhân dân đối với Đảng”⁽³⁾.

Tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cũng khẳng định: “Thành công của Đại hội không phải là thông qua được Nghị quyết, bầu Ban Chấp hành mới, quan trọng hơn, sắp tới phải đưa Nghị quyết vào cuộc sống thế nào, biến nó thành hiện thực thế nào”⁽⁴⁾.

Trong bối cảnh hiện nay, khi tình hình thế giới có nhiều biến đổi, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư phát triển nhanh và mạnh như vũ bão, tạo ra những thuận lợi, thời cơ và khó khăn, thách thức đan xen, thì đòi hỏi chúng ta càng phải nhanh nhạy bắt kịp xu thế thời đại, nắm bắt cơ hội phát triển, khắc phục kịp thời những khó khăn, khuyết điểm, hạn chế. Đại hội XIII của Đảng chỉ rõ: “yêu cầu mới nặng nề, phức tạp hơn đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đòi hỏi toàn Đảng phải tiếp tục đổi mới mạnh mẽ tư duy, có quyết tâm chính trị cao, dự báo chính xác, kịp thời diễn biến của tình hình, chủ động ứng phó kịp thời với mọi tình huống, nỗ lực hơn nữa để tiếp tục đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, không ngừng gia tăng tiềm lực mọi mặt của quốc gia, bảo vệ vững chắc Tổ quốc và những thành quả phát triển đã đạt được, đưa đất nước vững bước tiến lên, phát triển nhanh và bền vững”⁽⁵⁾. Muốn vậy, tinh thần, mục tiêu, Nghị quyết của Đại hội XIII phải được thấm sâu và nhanh chóng được hiện thực hóa trong mọi mặt đời sống của đất nước.

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng cũng nhấn mạnh tới yêu cầu cần tiếp tục đổi mới việc học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng; trong đó, phải đổi mới căn bản chương trình, nội dung, phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo phương châm “khoa học, thực tiễn, sáng tạo và hiện đại”; đưa việc bồi dưỡng lý luận, cập nhật kiến thức cho cán bộ, đảng viên, cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, nhất là cấp chiến lược, đi vào nền nếp, nhất quán từ Trung ương đến cơ sở sao cho phù hợp với từng đối tượng; chú trọng chất lượng, siết chặt kỷ luật, kỷ cương, bảo đảm thiết thực, hiệu quả.

Với tinh thần đó, ngay sau Đại hội, các cấp ủy, tổ chức đảng đã tập trung làm tốt việc phổ biến, tuyên truyền sâu rộng nghị quyết trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân; nghiên cứu, quán triệt sâu sắc nghị quyết và các văn kiện đại hội; khẩn trương xây dựng, triển khai chương trình, kế hoạch hành động; phát động phong trào thi đua yêu nước trên tinh thần đổi mới sáng tạo, vượt qua mọi khó khăn, thách thức để sớm đưa nghị quyết vào cuộc sống.

2- Xác định nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng là nhiệm vụ hàng đầu của công tác chính trị, tư tưởng; thời gian qua, các cấp ủy, tổ chức đảng đã nhanh chóng, kịp thời triển khai nghị quyết đến từng cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, người lao động, tạo nên những chuyển biến rõ rệt về chất và lượng, trong đó đặc biệt nhấn mạnh đến vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu.

(3) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t 5, tr. 290

(4) Tạp chí Xây dựng Đảng: “Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng chủ trì họp báo sau Đại hội XIII của Đảng”, ngày 1-2-2021, http://www xaydungdang.org.vn/Home/dai_hoi_XIII/2021/14615/Tong-Bi-thu-Nguyen-Phu-Trong-chu-tri-hop-bao-sau-Dai.aspx

(5) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t. I, tr. 109

Việc xây dựng kế hoạch, chuẩn bị tài liệu phục vụ tổ chức nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết được triển khai một cách bài bản và khoa học⁽⁶⁾. Cấp ủy các cấp bám sát quan điểm, tư tưởng chỉ đạo của nghị quyết trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ, đặc điểm, tình hình của địa phương, cơ quan, đơn vị, bảo đảm tính khả thi, thiết thực, hiệu quả của chương trình, kế hoạch hành động. Công tác tổ chức hội nghị nghiên cứu, học tập, quản lý người học được chuẩn bị chu đáo, tổ chức chặt chẽ. Hình thức nghiên cứu, học tập được đổi mới, phù hợp với đặc điểm tình hình của từng địa phương, cơ sở, như học tập trực tuyến, thu âm, thu hình phát lại, tọa đàm chuyên đề cho cán bộ, đảng viên trao đổi, thảo luận nội dung nghị quyết, xây dựng chương trình hành động... Báo cáo viên hội nghị được cấp ủy các cấp chọn lọc kỹ lưỡng, có nhiều kinh nghiệm, am hiểu lý luận và thực tiễn, có phương pháp sư phạm, kỹ năng truyền đạt tốt. Cùng với đó, các cơ quan truyền thông, báo chí từ Trung ương đến địa phương cũng mở các chuyên trang, chuyên mục, thường xuyên đưa tin, đăng bài về những nội dung cơ bản, cốt lõi, những điểm mới của nghị quyết, giúp cán bộ, đảng viên và nhân dân có điều kiện tiếp cận nghiên cứu, học tập nghị quyết bằng nhiều cách thức, phương tiện.

Thông qua nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết, các cấp ủy đã triển khai xây dựng chương trình, kế hoạch hành động cụ thể, thực hiện một cách hiệu quả các nhiệm vụ trọng yếu, những khâu đột phá, giải quyết những vấn đề bức xúc, cấp bách tại cơ quan, đơn vị; đại đa số cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, người lao động đã tiếp thu, nắm vững các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, việc nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết thời gian qua vẫn còn một số hạn chế, yếu kém

như: 1- Một số cấp ủy chưa nhận thức đúng về vị trí, tầm quan trọng của việc học tập nghị quyết, chưa thật sự quan tâm đến chất lượng, hiệu quả của việc nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng; 2- Công tác tổ chức học tập nghị quyết còn mang nặng tính khuôn mẫu, hình thức, chưa linh hoạt, sáng tạo; 3- Một số báo cáo viên còn chưa thực sự chuyên sâu trong truyền tải kiến thức, bài nói, bài viết chưa có sự điều chỉnh sao cho phù hợp với đặc điểm của từng đối tượng, lĩnh vực, ngành, nghề; 4- Việc quán triệt nghị quyết chủ yếu mới dừng lại ở khâu báo cáo, ít thời gian tiến hành trao đổi, đặt ra các câu hỏi để thảo luận, tương tác, giải đáp thắc mắc; 5- Tinh thần, thái độ học tập của một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa thật sự nghiêm túc, vẫn còn tình trạng học đối phó cho xong, việc điểm danh tiến hành qua loa, chiếu lệ; 6- Cơ sở vật chất phục vụ cho học tập nghị quyết ở một số nơi còn khó khăn, thiếu thốn, chưa đáp ứng yêu cầu; 7- Công tác kiểm tra, đánh giá việc nghiên cứu, học tập, quán triệt ở một số nơi vẫn chưa được coi trọng đúng mức; 8- Hình thức nghiên cứu, học tập, quán triệt trực tuyến hiện đang phổ biến, nhưng cũng bộc lộ nhiều điểm yếu, như việc trao đổi, tương tác giữa báo cáo viên và đại biểu ở các điểm cầu ít, công tác kỹ thuật chưa bảo đảm, ảnh hưởng đến tín hiệu đường truyền (âm thanh kém, đường truyền bị đứt đoạn)...

Những hạn chế nêu trên đặt ra đòi hỏi cần tiếp tục đổi mới phương thức, nâng cao hơn nữa chất lượng nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới nhằm bảo đảm chất lượng, hiệu quả học tập theo hướng thiết thực, để

(6) Ban Tuyên giáo Trung ương tổ chức biên soạn các tài liệu phục vụ nghiên cứu, học tập Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng: Tài liệu dành cho cán bộ chủ chốt và báo cáo viên, tài liệu dành cho đảng viên và cán bộ cơ sở, tài liệu hỏi đáp dùng để phổ biến rộng rãi trong nhân dân...

học, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hành; từ đó, tạo tiền đề thúc đẩy việc đưa nghị quyết vào cuộc sống, biến nghị quyết thành những thành tựu kinh tế - xã hội cụ thể, góp phần đẩy mạnh công cuộc xây dựng và phát triển đất nước trong bối cảnh mới.

3- Trên tinh thần đó, để nâng cao chất lượng nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng, trong thời gian tới cần tập trung thực hiện một số giải pháp cụ thể sau:

Một là, nâng cao nhận thức về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết từ cấp ủy, tổ chức đảng các cấp đến các cán bộ, đảng viên. Chú trọng hơn nữa đến công tác tuyên truyền để mỗi cán bộ, đảng viên hiểu và xác định rõ việc học tập nghị quyết là nhu cầu tự thân, vừa là quyền lợi, vừa là trách nhiệm của mỗi tổ chức, cá nhân. Đây được xem là giải pháp cơ bản, lâu dài góp phần khắc phục có hiệu quả biểu hiện “lười học” nghị quyết của Đảng, theo đúng tinh thần của Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Hai là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp trong việc tổ chức nghiên cứu, học tập, quán triệt và triển khai nghị quyết. Sự lãnh đạo, chỉ đạo cần sát sao, quyết liệt, đồng bộ, có sự kiểm tra, đôn đốc thường xuyên; phát huy tinh thần chủ động, đổi mới sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung trong việc xây dựng, thực hiện có hiệu quả các chương trình hành động nhằm cụ thể hóa nghị quyết. Nâng cao hơn nữa vai trò, trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu, coi đây là nhiệm vụ chính trị hàng đầu trong công tác xây dựng Đảng, là tiêu chí đánh giá mức độ hoàn thành chức trách, nhiệm vụ của tập thể và cá nhân người đứng đầu cấp ủy, địa phương, cơ quan, đơn vị.

Ba là, cần nhắc, lựa chọn hình thức lớp học phù hợp với từng đối tượng, đổi mới cách

thức tổ chức lớp học, cách học với các hình thức đa dạng, như tổ chức hội nghị chung, lớp học chuyên đề; thông qua sinh hoạt chi bộ; qua việc tự nghiên cứu tài liệu; đảng viên thuộc lĩnh vực nào thì tổ chức nghiên cứu, học tập, quán triệt sâu ở lĩnh vực đó.

Tiếp tục mở rộng việc tổ chức hội nghị trực tuyến nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết, coi đây là hình thức cơ bản; phát triển ứng dụng công nghệ thông tin, nền tảng kỹ thuật số, đặc biệt là trong bối cảnh diễn biến phức tạp của đại dịch COVID-19. Đây là hình thức không chỉ mang tính thời sự cao, mà còn cho phép tổ chức với quy mô lớn, tiết kiệm thời gian và chi phí. Tuy nhiên, cần chú ý phân bổ thời gian cho việc trao đổi, giải đáp, tương tác giữa báo cáo viên và đại biểu ở các điểm cầu; đầu tư nâng cấp thiết bị, bảo đảm chất lượng đường truyền trong quá trình nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết. Tùy điều kiện và hoàn cảnh cụ thể, cần linh hoạt kết hợp hình thức trực tuyến với nghiên cứu, học tập, quán triệt trực tiếp.

Bên cạnh việc tổ chức các lớp học, các cấp ủy cần quan tâm chú ý đến việc hướng dẫn tự nghiên cứu, tra cứu khai thác tài liệu trên các phương tiện thông tin đại chúng nhằm cung cấp đầy đủ tài liệu cho cán bộ, đảng viên, phát huy tinh thần tự giác, ý thức trách nhiệm tự học, tự nghiên cứu của cán bộ, đảng viên. Đồng thời, tăng cường kiểm tra đánh giá nhận thức đối với cán bộ, đảng viên; chú trọng công tác sơ kết, tổng kết việc học tập, quán triệt, tuyên truyền nghị quyết của Đảng.

Bốn là, lựa chọn, xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ báo cáo viên vững vàng về chính trị, tư tưởng, trong sáng về đạo đức, lối sống; có trình độ chuyên sâu về lý luận chính trị và chuyên môn, nghiệp vụ, đáp ứng yêu cầu truyền đạt có hiệu quả nội dung nghiên cứu, học tập, quán triệt. Báo cáo viên ngoài việc làm rõ các quan điểm, chủ trương, mục tiêu,

nhiệm vụ và giải pháp được nêu trong nghị quyết, cần phải am hiểu sâu sắc, biết vận dụng một cách phù hợp nội dung của nghị quyết ở từng cấp, từng ngành, cơ quan, đơn vị; gia tăng tính đối thoại, thảo luận dân chủ đối với cán bộ, đảng viên và quần chúng trong quá trình truyền đạt nghị quyết.

Năm là, nghiên cứu xây dựng các tài liệu theo hướng chuyên sâu, phù hợp với từng nhóm đối tượng, cấp phát tới từng chi bộ để cán bộ, đảng viên dễ dàng học tập, nghiên cứu và tuyên truyền. Bên cạnh đó, cần nghiên cứu, ứng dụng sách học tập nghị quyết điện tử, cập nhật kiến thức lý luận chính trị trên các báo, tạp chí lớn của Trung ương, qua internet, mạng xã hội, tạo điều kiện cho người học tiếp cận tài liệu nghiên cứu, học tập một cách thuận tiện, nhanh chóng, mọi lúc, mọi nơi.

Sáu là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền với nhiều hình thức phong phú, sinh động, sáng tạo, bằng nhiều phương tiện, như sử dụng các kênh thông tin đại chúng của Trung ương và địa phương (công thông tin điện tử, báo, tạp chí...), mạng xã hội, hoạt động sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt của các tổ chức chính trị - xã hội, các hội thi tìm hiểu, thi báo cáo viên giỏi... Trong quá trình tuyên truyền, cần chú ý nắm bắt, lắng nghe tâm tư, thắc mắc của cán bộ, đảng viên và nhân dân về nội dung nghị quyết để kịp thời tháo gỡ những vướng mắc, nâng cao hiệu quả định hướng, tạo sự đồng thuận trong nhận thức của toàn xã hội; kiên quyết đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, xuyên tạc nghị quyết.

Bảy là, chú trọng xây dựng chương trình hành động thực hiện nghị quyết của Đảng một cách rõ ràng, thiết thực, khắc phục tối đa những hạn chế mà Đại hội XIII của Đảng đã chỉ ra: “Chỉ đạo và tổ chức thực hiện vẫn là khâu yếu, chậm được khắc phục; năng lực cụ thể hóa, thể chế hóa chủ trương, nghị

quyết còn hạn chế; năng lực tổ chức thực hiện của cán bộ chưa đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ, làm cho pháp luật, nghị quyết chậm được thực hiện và hiệu quả thấp”⁽⁷⁾. Cần bảo đảm tính khả thi, hiệu lực, hiệu quả của việc thực hiện nghị quyết theo phương châm “kế hoạch 10 phần thì biện pháp phải 20 phần và quyết tâm 30 phần”⁽⁸⁾, bởi những kết quả đạt được trên thực tế chính là thước đo chính xác nhất cho việc triển khai, đưa nghị quyết vào cuộc sống.

Tám là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, đánh giá chất lượng nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng. Kết quả nghiên cứu, học tập và thực hiện chương trình hành động phải được coi là cơ sở quan trọng để kiểm điểm, đánh giá tập thể cấp ủy, cơ quan, đơn vị, cán bộ, đảng viên hằng năm và cả nhiệm kỳ. Sau mỗi đợt nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết, cấp ủy, tổ chức đảng các cấp cần chú ý chỉ đạo thực hiện công tác sơ kết, rút kinh nghiệm; từ đó, đề ra biện pháp khắc phục triệt để “bệnh hình thức”, qua loa, đại khái; đồng thời, kịp thời phát hiện, biểu dương, nhân rộng cách làm hay, sáng tạo, hiệu quả của các tập thể, cá nhân.

Với vai trò đặc biệt quan trọng trong đời sống chính trị đất nước, các nghị quyết của Đảng khi được hiện thực hóa tạo ra sự chuyển biến căn bản của đất nước trong từng giai đoạn. Chính vì vậy, việc nghiên cứu, học tập, quán triệt nghị quyết phải luôn được đổi mới để tạo sự chuyển biến rõ rệt về nhận thức, thống nhất trong ý chí và hành động; từ đó, phát huy cao độ tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường, sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc để đưa đất nước ngày càng phát triển phồn vinh, hạnh phúc. □

(7) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Sđd, t. I, tr. 94

(8) Hồ Chí Minh; Toàn tập, Sđd, t. 14, tr. 485